

Сільвестрова Оксана Юріївна

кандидат філософських наук, доцент кафедри соціогуманітарних технологій
Луцького національного технічного університету, Луцьк, Україна

E-mail: o.sylvestrova@lutsk-ntu.com.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8930-8698>
Scopus: 58862312700

Майборода Оксана Леонтіївна

кандидат історичних наук, доцент кафедри соціогуманітарних технологій
Луцького національного технічного університету, Луцьк, Україна

E-mail: o.mayboroda@lutsk-ntu.com.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9413-7651>
Scopus: 58735682700

**Мобільні бригади соціально-психологічної допомоги
у системі надання соціальних послуг**

Стаття присвячена аналізу діяльності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги як ключового елемента системи надання соціальних послуг в умовах соціально-економічних та гуманітарних викликів. Аналізується роль мобільних бригад як оперативного інструменту реагування на кризові ситуації, забезпечення доступу до соціально-психологічної підтримки для осіб, які перебувають у стані психоемоційного стресу, соціальної ізоляції або у складних життєвих обставинах. Особлива увага приділяється ролі мобільних бригад у забезпеченні комплексного підходу до соціальної підтримки, що поєднує профілактичну діяльність, кризове втручання та сприяння соціальній адаптації осіб у складних життєвих обставинах.

У статті розглядаються організаційні, кадрові та ресурсні проблеми, що впливають на ефективність роботи мобільних бригад. Ключовими викликами є дефіцит висококваліфікованих спеціалістів, обмежене фінансування, труднощі в координації між соціальними, медичними та правоохоронними органами, недостатнє забезпечення транспортними та матеріально-технічними ресурсами, а також ризики для безпеки працівників та загрози їхнього емоційного навантаження та професійного вигорання. Автори наголошують на важливості системного підходу до покращення функціонування мобільних бригад, включаючи розробку стандартів роботи, навчання персоналу, зміцнення механізмів міжвідомчої співпраці та надання психологічної підтримки працівникам.

У статті підкреслюється, що у сучасних умовах втручання мобільної бригади потребують не тільки особи, які постраждали від домашнього насильства, але й особи, які постраждали від наслідків війни. Такі кейси вимагають високого рівня професійної підготовки та здатності мобільних бригад надавати комплексну, багаторівневу підтримку.

Визначено, що мобільні бригади є незамінним компонентом сучасної системи соціальної допомоги, здатними надавати своєчасну, доступну та всебічну підтримку особам у кризових ситуаціях. Їхня діяльність сприяє підвищенню ефективності соціальних послуг, зміцненню соціальної стабільності та зменшенню негативних наслідків кризових подій для окремих осіб та громади загалом.

Ключові слова: мобільна бригада соціально-психологічної допомоги, соціальні послуги, соціальна допомога, кризове втручання.

Вступ. Сучасна система надання соціальних послуг в Україні функціонує в умовах тривалих соціально-економічних трансформацій та гуманітарних викликів, що зумовлюють зростання кількості осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, стані психоемоційного стресу та соціальної ізоляції. Одним із дієвих способів допомоги таким особам стали мобільні бригади соціально-психологічної допомоги. Як інноваційний інструмент кризового реагування мобільні бригади соціально-психологічної допомоги функціонують в умовах нормативної, ресурсної та організаційної невизначеності. Якщо від початку створення бригад їхня діяльність була орієнтована передусім на допомогу особам, які постраждали від домашнього насильства (Типове положення, 2018), то в умовах війни «швидкої допомоги» для нормалізації психоемоційного стану, вирішення нагальних соціальних проблем потребують і інші особи: діти і дорослі, які пережили травматичний досвід або втрату, ветерани війни, внутрішньо

переміщені особи, особи з інвалідністю та інші. Аналіз викликів та проблем, з якими стикаються мобільні бригади, свідчить, що проблемою залишається й дефіцит кваліфікованих кадрів, складність міжвідомчої координації та підвищене професійне навантаження, що посилюють ризики зниження ефективності допомоги.

Наукова значущість проблеми пов'язана з необхідністю теоретичного осмислення мобільних форм соціальної роботи як складника інституційної системи соціального захисту та розробки концептуальних засад їх оптимізації. Практичне значення полягає у формуванні рекомендацій щодо вдосконалення організації діяльності мобільних бригад, підвищення їх професійної спроможності та безпеки.

Мета та завдання дослідження. Метою статті є комплексний аналіз функціонування мобільних бригад соціально-психологічної допомоги як інноваційної форми надання соціальних послуг, визначення їхньої ролі у системі соціального захисту населення, а також оцінка ефективності їхньої діяльності в умовах сучасних соціальних викликів.

Завдання дослідження:

- узагальнити теоретико-методологічні підходи до визначення сутності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги як складової частини системи соціальних послуг;
- визначити основні проблеми та виклики у функціонуванні мобільних бригад та окреслити шляхи їх вирішення;
- оцінити ефективність діяльності мобільних бригад у контексті доступності, оперативності та якості надання соціальних послуг;
- обґрунтувати напрями вдосконалення діяльності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги з урахуванням сучасних умов (зокрема, воєнного стану та кризових ситуацій).

Матеріали та методи дослідження. Для формування концептуальної основи дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Використання методів аналізу, синтезу, систематизації та узагальнення дозволило дослідити основи організації, функції і ролі мобільних бригад у системі надання соціальних послуг, створити цілісну концепцію функціонування мобільних бригад, визначити проблемні аспекти і виклики у їхній діяльності.

Теоретичною основою дослідження виступило поєднання інституціонального та системно-синергетичного підходів. Вони дозволили розглядати мобільні бригади як соціальний інститут, що формується в межах нормативно-правового поля, професійних стандартів та організаційних практик, з одного боку, та як адаптивний елемент системи соціальних послуг, ключовою ознакою якого є швидке реагування, підвищення стійкості соціальної системи та мінімізації соціальних ризиків у періоди криз – з іншого.

У цьому контексті мобільні бригади постають не лише як механізм реагування та допомоги особам у складних життєвих обставинах та форма надання послуг, а як механізм стабілізації соціальної системи.

Результати дослідження. У світовій практиці соціальної допомоги накопичено великий досвід роботи бригад швидкого реагування, описано їхню діяльність, особливості надання підтримки особам у складних життєвих обставинах, у подоланні кризових ситуацій та запобіганні їх ескалації (Mobile Crisis Response Teams, 2025). М. Пейн (Payne, 2014: 101–117) виділив концептуальні засади інтегрованих соціальних сервісів і їх міждисциплінарної взаємодії, Р. К. Джеймс (James, 2017) проаналізував мобільні служби як ефективний механізм мінімізації наслідків травматичних подій та висвітлив питання організації мобільних кризових команд у сфері психічного здоров'я та соціальної підтримки. Зарубіжний досвід роботи мобільних кризових бригад зорієнтований переважно на надання психіатричної допомоги людям з нестабільною психікою та на запобігання суїциду. До цілей мобільних кризових команд належать:

- надання допомоги у подоланні криз;
- забезпечення втручання в умовах, найбільш комфортних для людини в кризі (найчастіше у неї вдома або в іншому комфортному місці в її громаді);
- забезпечення (за можливості) необхідної допомоги та підтримки без залучення правоохоронних органів та рятувальних служб чи госпіталізації;
- скерування осіб, які перебувають у кризі, до інших служб (у сфері охорони здоров'я, до правоохоронних органів, консультативної допомоги) з метою надання допомоги та запобігання повторення криз (Mobile Crisis Teams, n.d.).

У вітчизняному науковому дискурсі проблематика діяльності мобільних бригад розроблялася Н. Федорович, Г. Скіпальською, О. Кочемировською, О. Лісовцем та ін., а розробка методичних посібників (Забезпечення діяльності мобільних бригад, 2020) доповнила законодавчі ініціативи (Типове положення, 2018; Порядок взаємодії, 2018). Водночас аналіз наукових джерел засвідчує, що мобільні бригади соціально-психологічної допомоги здебільшого розглядаються в контексті інструментів кризового реагування, висвітлення їхньої інституційної ролі у системі надання соціальних

послуг. Не досить дослідженими залишаються і проблеми професійної безпеки та емоційної стійкості фахівців бригад.

Процес створення мобільних бригад в Україні та їхня робота розпочалися у 2015 році за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) у координації з Офісом віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції та Мінсоцполітики України (Лісовець, 2024: 129) та за фінансової підтримки урядів Великої Британії, Канади та США (Бюро гуманітарної допомоги USAID), CERF (Central Emergency Response Fund), Гуманітарного Фонду для України (UHF) та у межах Програми ООН з відновлення та розбудови миру, що фінансується Європейським Союзом. На сьогодні в Україні працює понад 500 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги (В Україні діє понад 500 мобільних бригад, 2024).

Постановою Кабінету Міністрів України у 2018 році затверджено Типове положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (Типове положення, 2018), де визначено організаційні та функціональні засади діяльності мобільних бригад, що надають допомогу постраждалим від насильства. У ньому вказано, що «Мобільна бригада – спеціалізована служба підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, насильства, зокрема сексуального, пов'язаного зі збройним конфліктом» (Типове положення, 2018).

До складу мобільної бригади входять фахівці з надання соціально-психологічної допомоги – психолог та соціальний працівник, а також водій із автомобілем. За потреби залучаються й інші спеціалісти, найчастіше – представники правоохоронних органів та медичні працівники (Забезпечення діяльності мобільних бригад, 2020: 63). Наявність у бригади власного транспортного засобу дозволяє виїжджати на виклики у віддалені населені пункти, надавати послуги мешканцям громад і внутрішньо переміщеним особам, які перебувають на їхній території та не мають доступу до спеціалізованих закладів чи обмежені у пересуванні. Важливо, що діяльність мобільних бригад координується з іншими державними органами і службами, що забезпечує комплексну підтримку.

Визначення потреб у створенні мобільної бригади, призначеної для реагування на випадки насильства та надання соціально-психологічної допомоги, а також організація її створення, забезпечення функціонування та контролю діяльності покладається на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, зокрема на територіальні громади. Мобільна бригада створюється на базі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, а також у складі інших загальних або спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб. Бригада може функціонувати як структурний підрозділ таких закладів або як об'єднання фахівців різних суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству (Типове положення, 2018).

Метою діяльності бригад є реагування на випадки домашнього насильства, надання психологічної допомоги постраждалим особам, кризове та екстрене втручання, консультування, інформаційна підтримка постраждалих осіб, інформаційно-просвітницька та профілактична робота (Типове положення, 2018). Діяльність мобільної бригади не обмежується оперативним втручанням у кризових випадках домашнього чи ґендерно зумовленого насильства, а передбачає допомогу з викликом за потреби екстрених служб (поліції, швидкої допомоги тощо), надання підтримки з вибору послуг для подолання наслідків насильства (медичних, юридичних та інших послуг), перенаправлення до спеціалізованих служб підтримки постраждалих (поліції, закладів охорони здоров'я, служб у справах дітей, центрів первинної правової допомоги, притулків, кризових кімнат), які працюють у межах наданих їм повноважень і відповідно до чинного законодавства, інформаційну та консультаційну підтримку тощо (Кочеміровська, 2020: 30; Скіпальська, 2022: 28–30; Типове положення, 2018). Великою перевагою діяльності мобільних бригад є те, що вони мають право кризового та екстреного втручання з метою негайного усунення кризової ситуації або мінімізації її наслідків, надання допомоги та підтримки, спрямованої на її подолання (Державний стандарт, 2016).

Надання допомоги бригадами здійснюється безкоштовно. Для контактування з бригадою постраждала особа або, якщо вчинено насильство стосовно дитини, її законний представник/уповноважений орган чи небайдужа особа повинні звернутися до центрів соціальних служб, до Національної поліції чи на «гарячу лінію» (Порядок взаємодії, 2018). Зважаючи на зростання кількості випадків як домашнього насильства, так і загалом ситуацій, які спричиняють настання складних життєвих обставин, мобільні бригади мають бути сформовані у кожному місті чи громаді, оскільки такі випадки потребують оперативного реагування як з боку правоохоронних органів, так і з боку соціальних служб.

Незважаючи на значну чисельність мобільних бригад соціально-психологічної допомоги в Україні, їх функціонування стикається з низкою структурних та організаційних перешкод, що обмежують їхню ефективність та здатність надавати комплексну допомогу особам у кризових ситуаціях.

Насамперед це низька обізнаність населення щодо діяльності мобільних бригад та їхніх можливостей у наданні соціально-психологічної допомоги. Це призводить до того, що багато випадків домашнього насильства залишаються непоміченими або постраждалі не отримують адекватної допомоги. До цієї проблеми дотична проблема наявності психологічних бар'єрів у постраждалих осіб та низький рівень довіри до мобільних бригад серед населення. Постраждалі часто не бажають афішувати проблеми у сім'ї, повідомляти про випадки насильства через страх соціального осуду, порушення конфіденційності або недовіру до інституцій. Це обмежує доступ мобільних бригад до осіб, які потребують допомоги, та знижує ефективність превентивних та кризових втручань.

Однією з ключових проблем є нестача кваліфікованих фахівців у низці громад, що обмежує можливості мобільних бригад щодо надання повного спектра допомоги. Це особливо актуально для віддалених або малочисельних громад, де доступ до висококваліфікованих кадрів обмежений, що негативно впливає на швидкість та якість реагування на кризові випадки.

В умовах обмежених ресурсів і великої кількості викликів фахівці мобільних бригад зазнають значного емоційного та фізичного навантаження, що впливає на швидкість реагування та ефективність допомоги. Нестабільні умови роботи та високі ризики агресії з боку клієнтів підвищують рівень хронічного стресу, що може призводити до професійного вигорання, знижує здатність забезпечувати власну безпеку під час виїздів.

Не менш значущим є питання фінансування роботи бригад. Законодавчо передбачено фінансування діяльності мобільних бригад за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, професійних спілок, добровільних внесків юридичних і фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством (Типове положення, 2018). Проте на практиці кошти часто виявляються обмеженими, що перешкоджає залученню кваліфікованих спеціалістів, придбанню та оновленню транспортних засобів і спеціального обладнання (мобільні телефони з SIM-картами, Інтернет, ноутбук, планшет, сейф, форма, канцелярське приладдя), а також своєчасному реагуванню на виклики.

Окремо слід відзначити залежність мобільних бригад від донорського фінансування. Функціонування бригад за підтримки міжнародних організацій та програм, таких як UNFPA, USAID та інші, створює ризики нестабільності фінансування та можливого припинення діяльності у разі зміни пріоритетів донорів. Така залежність обмежує довгострокове планування, забезпечення належних умов роботи та стійкість бригад у кризових умовах (Моделі роботи мобільних бригад, 2024: 39–40).

Робота бригад може бути ускладнена через недостатню координацію між різними службами. Ефективність мобільних бригад залежить від інтегрованої роботи з поліцією, медичними установами, соціальними службами та громадськими організаціями. На практиці нерідко виникають складнощі у взаємодії, що призводить до затримок у наданні допомоги або неповного вирішення проблем постраждалих. Недосконала комунікація між суб'єктами системи соціальної допомоги знижує загальну оперативність реагування (Моделі роботи мобільних бригад, 2024: 39–40).

Важливим аспектом є також правові труднощі. Незважаючи на існування відповідної законодавчої бази, на практиці виникають правові бар'єри, наприклад, у випадках, коли за фіксації факту домашнього насильства постраждалі не бажають офіційно звертатися до поліції для документального фіксування випадку насильства. Це обмежує можливості мобільних бригад у наданні комплексної правової підтримки, підвищує ризик неповного реагування на кризові ситуації та створює загрозу повторного вчинення насильства кривдником.

Суттєвою проблемою є транспортна доступність. Хоча мобільна бригада і має автомобіль для швидкого реагування на виклики, проте стан доріг, особливо у громадах, які зазнали руйнування інфраструктури, у сільській місцевості або під час несприятливих погодних умов, може призвести до затримок у виїзді до постраждалих, обмежує оперативність реагування (Моделі роботи мобільних бригад, 2024: 39–40).

Забезпечення особистої безпеки фахівців мобільних бригад є критично важливим фактором ефективності служби. Бригади часто виїжджають у потенційно небезпечні середовища, де наявні високі ризики фізичного або психологічного насильства, або в місця, де відсутнє швидке реагування поліції та екстрених служб. Це передбачає дотримання протоколів безпечного виїзду, використання технологій для моніторингу ризиків, належне екіпування, взаємодію з правоохоронними структурами, а також психологічну підтримку персоналу для зниження ризиків професійного вигорання. Описуючи мобільні групи реагування, А. Гелані (Ghelani, 2022) наголошує, що фахівці у таких бригадах повинні володіти вмінням швидкого реагування на ситуацію, розуміння того, що клієнти перебувають у ситуації невизначеності, ризиків і загроз. Тому соціальні працівники повинні вміти розпізнавати кризові стани, оцінювати ризики, знімати напругу, бути орієнтованими на безпеку клієнтів, володіти методиками втручання. Робота фахівців мобільної бригади є багатогранною та вимагає уваги до балансу між добробутом і безпекою клієнта, безпекою фахівця та безпекою громади.

Одним із викликів є складність кейсів, з якими працюють бригади. Зростання кількості випадків домашнього та ґендерно зумовленого насильства створює необхідність оперативного реагування на кризові ситуації, часто із залученням інших фахівців. Додаткову складність становить потреба у роботі з наслідками воєнних конфліктів, включаючи психотравми, посттравматичні стани та інші форми психологічного дискомфорту серед постраждалих. Такі кейси вимагають високого рівня професійної підготовки та здатності мобільних бригад надавати комплексну, багаторівневу підтримку.

Таким чином, комплекс вказаних проблем вимагає системного підходу до роботи мобільних бригад, включаючи підвищення кваліфікації кадрового потенціалу, забезпечення адекватного фінансування, покращення міжсекторальної координації та вдосконалення механізмів юридичного та логістичного супроводу діяльності. Усунення зазначених перешкод є ключовим для підвищення ефективності мобільних бригад та забезпечення сталого функціонування системи соціально-психологічної допомоги.

Висновки. Мобільні бригади соціально-психологічної допомоги є важливою ланкою у системі надання допомоги постраждалим від домашнього насильства та іншим особам у складних життєвих обставинах. Їхня діяльність спрямована не лише на подолання наслідків травматичних подій, а й на відновлення довіри населення до соціальних служб та інституційної підтримки. Водночас мобільні бригади сприяють формуванню культури звернення по професійну допомогу, що раніше залишалася не досить поширеною практикою.

Функціонування мобільних бригад відбувається на перетині соціальної, психологічної, правової, медичної допомоги, а тому ефективність їхньої діяльності значною мірою залежить від налагодженої взаємодії з органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами, закладами охорони здоров'я, громадськими та міжнародними організаціями. Чіткі протоколи взаємодії, визначення зон відповідальності та налагоджені канали комунікації дозволяють уникати дублювання функцій, забезпечують своєчасне перенаправлення постраждалих до відповідних служб і сприяють комплексному вирішенню проблем.

Надаючи соціально-психологічну допомогу у ситуаціях, коли клієнти не мають доступу до профільних установ чи фахівців, мобільні бригади сприяють як підтримці осіб у складних життєвих обставинах, підвищенню їхньої життєстійкості, так і зниженню рівня соціальної напруженості, підвищенню стійкості соціальної системи та мінімізації соціальних ризиків.

Література

В Україні діє понад 500 мобільних бригад із протидії домашньому насильству, понад 80 відкрив або підтримав функціонування Фонд ООН у галузі народонаселення. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України : офіційний вебсайт. 07.07.2024. URL: <https://www.msp.gov.ua/press-center/news/v-ukrayini-diye-ponad-500-mobilnykh-bryhad-iz-protydiyi-domashnomu-nasyilstvu-ponad-80-vidkryv-abo-pidtrymav-funktsionuvannya-fond-oon-u-haluzi-narodonaselennya> (дата звернення: 17.02.2026).

Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики України від 01.07.2016 р. № 716. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16> (дата звернення: 17.02.2026).

Моделі роботи мобільних бригад в Україні в умовах військової агресії. Результати дослідження. Київ, 2024. URL: <https://healthsolutions.ngo/wp-content/uploads/2025/01/Modeli-roboty-mobilnykh-bryhad-v-Ukraini-v-umovakh-viyskovoi-ahresii-Kyiv-2024-Rezultaty-doslidzhennia.pdf> (дата звернення: 17.02.2026).

Скіпальська Г., Цветкова Н. Забезпечення діяльності мобільних бригад соціально-психологічної допомоги як спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб від домашнього насильства : методичний посібник. Київ, 2020. 190 с. URL: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/metodychnyy_posibnyk_diyalnist_mb_finish.pdf (дата звернення: 17.02.2026)

Лісовець О. Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги як інноваційна спеціалізована соціальна служба. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. 2024. № 2. С. 127–134. DOI: <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-2-127-134> (дата звернення: 17.02.2026).

Островська Н. О., Ковтун О. С., Баранова С. С. Мобільні бригади соціально-психологічної допомоги як чинник удосконалення соціальної роботи в регіонах. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2023. № 6 (354). С. 134–141. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-6\(354\)-134-141](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-6(354)-134-141) (дата звернення: 17.02.2026).

Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання і протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#top> (дата звернення: 17.02.2026).

Типове положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі : Постанова Кабінету Міністрів України

від 22 серпня 2018 р. № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF#top> (дата звернення: 17.02.2026).

Ghelani A. Knowledge and Skills for Social Workers on Mobile Crisis Intervention Teams. *Clin Soc Work J*. 2022. Vol. 50(4). P. 414–425. DOI: 10.1007/s10615-021-00823-x (дата звернення: 17.02.2026).

James, Richard K., Gilliland, Burl E. Crisis Intervention Strategies. Eight Edition. Cengage Learning, 2017. 770 p. URL: <https://u.pcloud.link/publink/show?code=XZSS8h5Zv0GAi11jw7b7mvBHuoMGNfB3cG7k> (дата звернення: 17.02.2026).

Mobile Crisis Response Teams Transform Mental Health Emergency Care. *Mental Health Cooperative* : website. August 1, 2025. URL: <https://mhc-tn.com/emergency-mental-health/mobile-crisis-response-team/> (дата звернення: 17.02.2026).

Mobile Crisis Teams: Frequently Asked Questions. *NYC Health* : website. URL: <https://www.nyc.gov/assets/doh/downloads/pdf/mh/mct-faq.pdf> (дата звернення: 17.02.2026)

Payne M. Modern Social Work Theory. 4th ed. Chicago : Lyceum Books, 2014. 480 p. URL: https://archive.org/details/modernsocialwork0000payn_x3i4/page/n3/mode/2up (дата звернення: 17.02.2026).

Mobile teams of social-psychological assistance in the system of provision of social services

Silvestrova Oksana

*PhD in Philosophy (Candidate of Philosophical Sciences), Associate Professor at the Department of Socio-Humanitarian Technologies
Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine*

Maiboroda Oksana

*PhD in History (Candidate of Historical Sciences), Associate Professor at the Department of Socio-Humanitarian Technologies
Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine*

The article is devoted to the analysis of the activities of mobile teams of socio-psychological assistance as a key element of the system of providing social services in conditions of socio-economic and humanitarian challenges. The role of mobile teams is analyzed as an operational instrument for responding to crisis situations, ensuring access to social and psychological support for people who are in a state of psycho-emotional stress, social isolation or in difficult life circumstances. Particular attention is paid to the role of mobile teams in ensuring a comprehensive approach to social support, combining preventive activities, crisis intervention and promoting social adaptation of people in difficult life circumstances.

The article examines organizational, personnel, and resource-related problems that affect the effectiveness of mobile teams. Key challenges are the shortage of highly qualified specialists, limited funding, difficulties in coordination between social, medical and law enforcement agencies, insufficient provision of transport and material and technical resources, as well as to the safety of workers and their emotional burden. The authors emphasize the importance of a systemic approach to improving the functioning of mobile teams, including the development of work standards, staff training, strengthening mechanisms for interagency cooperation and providing psychological support to employees.

The article emphasizes that in modern conditions, not only victims of domestic violence, but also victims of the consequences of war require the intervention of a mobile team. Such cases require a high level of professional training and the ability of mobile teams to provide comprehensive, multi-level support.

It is determined that mobile teams are an indispensable component of a modern social assistance system, capable of providing timely, accessible and comprehensive support to individuals in crisis situations. Their activities contribute to increasing the efficiency of social services, strengthening social stability and reducing the negative consequences of crisis events for individuals and the community as a whole.

Keywords: *mobile team of socio-psychological assistance, social services, social assistance, crisis intervention.*

References

V Ukraini diie ponad 500 mobilnykh bryhad iz protydii domashnomu nasylstvu, ponad 80 vidkryv abo pidtrymav funkcionuvannia Fond OON u haluzi narodonaselennia [There are over 500 mobile teams to combat

domestic violence in Ukraine, over 80 have been opened or supported by the UN Population Fund]. Ministerstvo sotsialnoi polityky, simi ta yednosti Ukrainy: ofitsiyni vebsait – Ministry of Social Policy, Family and Unity of Ukraine: official website. 07.07.2024. Retrieved from: <https://www.msp.gov.ua/press-center/news/v-ukrayini-diye-ponad-500-mobilnykh-bryhad-iz-protydiyi-domashnomu-nasyilstvu-ponad-80-vidkryv-abo-pidtrymav-funktsionuvannya-fond-oon-u-haluzi-narodonaselennya> [in Ukrainian].

Derzhavnyi standart sotsialnoi posluhy kryzovoho ta ekstremoho vtruchannia [State standard of social services of crisis and emergency intervention]: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 01.07.2016 r. № 716. – Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated 07.01.2016 № 716. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16> [in Ukrainian].

Modeli roboty mobilnykh bryhad v Ukraini v umovakh viiskovoi ahresii. Rezultaty doslidzhennia [Models of work of mobile brigades in Ukraine in conditions of military aggression. Results of the study]. Kyiv, 2024. Retrieved from: <https://healthsolutions.ngo/wp-content/uploads/2025/01/Modeli-roboty-mobilnykh-bryhad-v-Ukraini-v-umovakh-viiskovoi-ahresii-Kyiv-2024-Rezultaty-doslidzhennia.pdf> [in Ukrainian].

Skipska, H. B. (Ed.) et al. (2020). Zabezpechennia diialnosti mobilnykh bryhad sotsialno-psykholohichnoi dopomohy yak spetsializovanykh sluzhb pidtrymky postrazhdalykh osib vid domashnoho nasyilstva: metodychny posibnyk [Ensuring the activities of mobile teams of socio-psychological assistance as specialized support services for victims of domestic violence: methodological manual]. Kyiv. Retrieved from: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/metodychnyy_posibnyk_diyalnist_mb_finish.pdf [in Ukrainian].

Lisovets, O. (2024). Mobilna bryhada sotsialno-psykholohichnoi dopomohy yak innovatsiina spetsializovana sotsialna sluzhba [Mobile brigade of social and psychological assistance as an innovative specialized social service]. *Naukovi zapysky. Seriiia «Psykhologo-pedahohichni nauky»*. Nizhynskiy derzhavnyi universytet imeni Mykoly Hoholia – *Scientific notes. Series “Psychological and pedagogical sciences”*. Nizhyn State University named after Mykola Gogol, 2, 127–134. DOI: <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-2-127-134> [in Ukrainian].

Mobilni bryhady sotsialno-psykholohichnoi dopomohy [Mobile teams of social and psychological assistance]. *UNPFA Ukraina – UNPFA Ukraine*. Retrieved from: https://ukraine.unfpa.org/uk/PSS_mobile_teams [in Ukrainian].

Ostrovska, N. O., Kovtun, O. S., Baranova, S. S. (2023). Mobilni bryhady sotsialno-psykholohichnoi dopomohy yak chynnyk udoskonalennia sotsialnoi roboty v rehionakh [Mobile teams of social and psychological assistance as a factor in improving social work in the regions]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedahohichni nauky – Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Luhansk. Pedagogical Sciences*, 6(354), 134–141. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-6\(354\)-134-141](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-6(354)-134-141).

Poriadok vzaiemodii subiektiv, shcho zdiisniuiut zakhody u sferi zapobihannia i protydii domashnomu nasyilstvu i nasyilstvu za oznakoiu stati: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22 serp. 2018 r. № 658 [The procedure for interaction of entities implementing measures in the field of prevention and counteraction to domestic violence and gender-based violence: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 22, 2018 № 658]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#top> [in Ukrainian].

Typove polozhennia pro mobilnu bryhadu sotsialno-psykholohichnoi dopomohy osobam, yaki postrazhdaly vid domashnoho nasyilstva ta/abo nasyilstva za oznakoiu stati: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22 serp. 2018 r. № 654 [Standard regulation on a mobile team of socio-psychological assistance to persons who have suffered from domestic violence and/or gender-based violence: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 22, 2018 № 654]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF#top> [in Ukrainian].

Ghelani, A. (2022). Knowledge and Skills for Social Workers on Mobile Crisis Intervention Teams. *Clinical Social Work Journal*, 50(4), 414–425. DOI: 10.1007/s10615-021-00823-x.

James, Richard K., Gilliland, Burl E. (2017). *Crisis Intervention Strategies*. Eight Edition. Cengage Learning. 770 p. Retrieved from: <https://u.pcloud.link/publink/show?code=XZSS8h5Zv0GAI11jw7b7mvBHuoMGNfB3cGTK>.

Mobile Crisis Response Teams Transform Mental Health Emergency Care (2025). *Mental Health Cooperative*: website. Retrieved from: <https://mhc-tn.com/emergency-mental-health/mobile-crisis-response-team/>.

Mobile Crisis Teams: Frequently Asked Questions (n.d). *NYC Health*: website. Retrieved from <https://www.nyc.gov/assets/doh/downloads/pdf/mh/mct-faq.pdf>

Payne, M. (2014). *Modern Social Work Theory* (4th ed.). Oxford University Press, Incorporated, 101–117. Retrieved from: https://archive.org/details/modernsocialwork0000payn_x3i4/page/n3/mode/2up

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Received: April 13, 2026

Accepted: May 08, 2026

Published: May 28, 2026